

ZAPISNIK
sa 17. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore,
održane 31. januara 2018. godine

Sjednica je počela u 12 časova i 15 minuta.

Sjednici je predsjedavao Adrijan Vuksanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Daliborka Pejović, Marija Čatović, Mihailo Anđušić, Nikola Rakočević i Momčilo Martinović.

Sjednici nije prisustvovala članica Odbora Maja Bakrač.

U svojstvu zamjene članice Odbora, sjednici je prisustvovala poslanica Sanja Pavićević.

Sjednici su prisustvovali saradnici u Odboru: Sanja Bulatović, Marija Milošević i Luka Pejović.

Sjednica je bila otvorena za javnost.

* * * * *

Nakon što je konstatovao da postoji kvorum za rad, predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović potvrdio je da je usvojen predviđeni

DNEVNI RED:

- Zapisnik sa 12. sjednice –*
- Zapisnik sa 13. sjednice –*
- Zapisnik sa 14. sjednice –*

- 1. Izvještaj o radu Odbora za evropske integracije za 2017. godinu;**
- 2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije u 2018. godini;**
- 3. Razno.**

* * * * *

Na početku, predsjednik Odbora pozvao je članove da se izjasne o zapisnicima sa 12, 13. i 14. sjednice Odbora. Zapisnici su usvojeni jednoglasno, bez primjedbi.

TAČKA 1

IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE ZA 2017. GODINU

Predsjednik Odbora Adrijan Vuksanović izrazio je zadovoljstvo zbog sadržajnog djelovanja Odbora u 2017. godini i predstavio Izvještaj o radu, koji je podijeljen na četiri segmenta: uvod, sjednice Odbora, ostale aktivnosti i sastav Odbora. Na početku je istakao potpisivanje Protokola o saradnji sa Odborom za politike Evropske unije Senata Republike Italije, koji nema samo institucionalni, već i politički značaj. Zatim je predstavio nadzorne aktivnosti. U minuloj godini, održano je 15 sjednica, na kojima je razmotreno ukupno 38 tačaka dnevnog reda. Među njima, izdvajaju se usvajanje Nacrta pregovaračke pozicije za Poglavlje 17 – Ekonomska i monetarna unija, Informacije o trenutnom stanju u ispunjenju mjerila u okviru pregovaračkog procesa, kao i niz kvartalnih i polugodišnjih izvještaja o aktivnostima u okviru procesa evropskih integracija. U

zakonodavnom dijelu, predsjednik je naveo da je razmotren Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu i jednoglasno usvojeno pozitivno mišljenje o budžetu planiranom za Ministarstvo evropskih poslova. Kada je riječ o kontrolnoj ulozi Odbora, u 2017. godini nije bilo kontrolnih saslušanja, ali je Odbor održao 27 konsultativnih saslušanja. U tom pogledu, predsjednik je izdvojio konsultativno saslušanje više predstavnika nadležnih organa na temu ispunjavanja obaveza iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, koje je imalo fokus na realizaciju mjera u poglavljima 23 i 24.

U pogledu parlamentarne diplomatije i međunarodnih aktivnosti, predsjednik je, pored potpisivanja Protokola sa italijanskim Senatom, pomenuo učešće članova Odbora na sastancima odbora za evropske poslove parlamenata Evropske unije (COSAC) u Malti i Estoniji i naročito naglasio da su na svakom od ovih sastanaka svi članovi delegacija imali izlaganja na neku od tema. Dalje, organizovane su studijska posjeta evropskim institucijama u Briselu u martu i zvanična posjeta Republici Italiji u decembru. Takođe, u Crnoj Gori je održano više bilateralnih sastanaka, sa šefom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, ambasadorima Italije, Slovačke, Rumunije, Hrvatske, otpravnikom poslova Ambasade Češke, delegacijom Odbora za evropske poslove Hrvatskog sabora, predsjednikom Odbora za politike Evropske unije italijanskog Senata, delegacijom češkog Senata, delegacijom Državnog zbora Slovenije i dr.

U okviru komunikacije Odbora sa građanima, kako je naveo predsjednik Vuksanović, u prethodnoj godini su organizovani: javna tribina o pregovaračkom poglavlju 17 – Ekonomska i monetarna unija i tri tribine sa učenicima srednjih škola u Rožajama, Tivtu i Nikšiću, kao i tri sastanka sa predstavnicima lokalnih samouprava u istim opštinama. Predsjednik je dodao da Odbor nastavlja da bude aktivan i na društvenim mrežama Tviter i Fejsbuk.

Član Odbora Mihailo Anđušić pohvalio je formu izvještaja ukazavši na to da je odrađen bogat spektar aktivnosti, te da će u okviru druge tačke više govoriti o mogućnostima za dalje unapređenje rada.

Članica Odbora Daliborka Pejović kazala je da Crna Gora iz faze harmonizacije prelazi u fazu apsolutne implementacije propisa, tako da se u narednom periodu treba posvetiti ne samo usklađenosti sa pravnom tekovinom EU, već i internoj harmonizaciji i komplementarnosti crnogorskih zakona. U pogledu napretka u procesu integracija, kazala je da treba jačati nadzornu ulogu Skupštine, kroz češću komunikaciju sa ministrima i njihovo redovno odazivanje saslušanjima, kao i kroz dobijanje svih informacija koje poslanicima mogu biti od pomoći u radu. Ona je kazala da je zadovoljna ostvarenim rezultatima rada Odbora i pojačanom vidljivošću u javnosti, ali ne i kvalitetom informacija koje dobijaju poslanici i sveobuhvatno političkim aspektom procesa pristupanja, koji treba da bude mnogo zastupljeniji. Takođe, kazala je da ministri treba da izdvoje dovoljno vremena da učestvuju na sjednicama Odbora.

Članica Odbora Marija Čatović pohvalila je preciznost i temeljnost u radu Odbora. Međutim, dodala je da stiče utisak stagnacije u procesu integracija, u odnosu na aktivnosti koje sprovode države regiona. Stoga, nadležni državni organi treba preciznije i detaljnije da informišu Odbor o napretku u sprovođenju preporuka EU, kako bi poslanici mogli kroz različite mehanizme da utiču na ubrzanje rada u ključnim oblastima.

Član Odbora Momčilo Martinović je kazao da Izvještaj o radu Odbora u tehničkom smislu izgleda odlično, a da je možda razlog inertnosti u usko određenim nadležnostima Odbora. On je postavio pitanje da li Odbor može da razmatra usklađenost zakona sa propisima EU, pošto je u prethodnoj godini razmotrio samo Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu. Pohvalio je rad Sekretarijata zbog redovnog dostavljanja informacija i predloga, koji poslanicima omogućavaju da se brže upoznaju sa ključnim aspektima procesa pregovora. Sa druge strane, u pogledu političkog aspekta pregovora, on je kazao da je Crna Gora dosta postigla, ali da nije siguran u to koliko je ovaj proces približen građanima, imajući u vidu da je po najnovijoj anketi o

informisanju građana procenat informisanosti i podrške evropskim integracijama opao. U tom kontekstu, pohvalio je tribine Odbora sa učenicima srednjih škola i sastanke sa lokalnim samoupravama.

Poslanica Čatović je predložila da se inicira zajednički sastanak sa poslanicima koji su članovi Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje (POSP), Odbora za međunarodne odnose i iseljenike i delegacije Skupštine pri Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope (PSSE), kako bi se razgovaralo o napretku Crne Gore u procesu integracija i jačanju uloge Skupštine.

Sa time se saglasio i predsjednik Vuksanović, koji je dodao da je uloga Odbora u POSP-u umanjena time što su samo dva člana Odbora istovremeno i članovi POSP-a, kao i zbog toga što se više ne organizuju pripremne sjednice Odbora u susret sastancima POSP-a.

Pošto je dogovoreno da se dalja diskusija o unapređenju rada vodi u okviru druge tačke dnevnog reda, predsjednik Vuksanović je stavio na glasanje Izveštaj o radu Odbora za evropske integracije za 2018. godinu. Izveštaj je usvojen jednoglasno, a glasali su poslanici Adrijan Vuksanović, Daliborka Pejović, Marija Čatović, Mihailo Anđušić, Nikola Rakočević, Momčilo Martinović i Sanja Pavićević.

TAČKA 2

AKTIVNOSTI ODBORA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE U 2018. GODINI

Imajući u vidu da je poslanicima unaprijed poslat materijal koji će biti osnova za Plan rada Odbora za 2018. godinu, predsjednik Vuksanović je predložio da se diskusija fokusira na predložene aktivnosti, a naročito na one koje dosad nijesu bile zastupljene u godišnjim planovima. Kao prvu takvu aktivnost, predsjednik je naveo sjednicu na kojoj bi se razmatrala Strategija Evropske komisije za Zapadni Balkan, čije usvajanje je zakazano za 6. februar. Vuksanović je predložio da se na sjednicu zovu ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović i šef Delegacije EU u Crnoj Gori Aivo Orav i da se na taj način predstavi Strategija.

Poslanik Anđušić se saglasio sa stavom iznijetim u prethodnoj tački da ministri treba da odvoje dovoljno vremena za sjednice Odbora, kako bi se na kvalitetan način razmatrala pitanja iz evropske agende. Takođe, ukazao je na činjenicu da je vanredno zasjedanje Skupštine zakazano zbog toga što su određena ministarstva zakasnila sa podnošenjem predloga zakona, iako su to mogla učiniti i u decembru, pa je stoga neophodnija tješnja koordinacija između Skupštine i ministarstava. Pored toga, pohvalio je vidljivost Odbora na društvenim mrežama i predložio da se dodatno popularizuju profili na Fejsbuku i Tviteru kroz sponzorisane postove, što finansijski predstavlja minimalni napor za dodatnu vizibilnost.

Predsjednik Vuksanović je odgovorio da će ukazati ministru evropskih poslova na obavezu da opredijeli dovoljno vremena za sjednice Odbora, kako bi se obezbijedio prostor za diskusiju i upoznavanje sa svim aspektima procesa pregovora. Što se tiče medijske promocije, ukazao je na to da Sekretarijat sve aktivnosti postavlja na veb-sajt Skupštine i šalje medijima, a da poslanici dodatno mogu promovisati svoje aktivnosti posredstvom svojih partija. Kad je u pitanju sponzorisanje postova na društvenim mrežama, podsjetio je na to da Odbor nema sopstveni budžet, ali se treba obratiti generalnom sekretaru.

U toku razmatranja predloženih aktivnosti, poslanica Pejović se osvrnula na Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018 – 2020 (PPCG) i upitala da li se u okviru tog dokumenta, pored uobičajene statistike, može zatražiti analiza stanja i obrazloženje kašnjenja u sprovođenju mjera. Takođe, za Informaciju o programima podrške za 2017. godinu, upitala je da li može da sadrži ocjene o tome u kojoj mjeri su sprovedeni projekti i gdje su ključni problemi. Što se tiče Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018,

poslanica Pejović je kazala da je poslanicima neophodna informacija o tome koja poglavlja su najinteresantnija za širu javnost, kao i koje teme su najzastupljenije u medijima kad je u pitanju proces pristupanja EU. Takođe, upitala je da li Informacija o bilateralnoj saradnji Crne Gore sa državama EU podrazumijeva zajedničku sjednicu sa Odborom za međunarodne odnose i iseljenike.

Predsjednik Vuksanović je kazao da poslanici odavno insistiraju na izvještajima koji će imati i politički sadržaj, što će ponovo kao zahtjev biti upućeno Ministarstvu i nakon ove sjednice. Međutim, dodao je da neformalni razgovori sa predstavnicima ministarstava mogu imati i veći uticaj nego institucionalna komunikacija. Kad je u pitanju Informacija o bilateralnoj saradnji, kazao je da bi se tim dokumentom unaprijedila saradnja sa Ministarstvom vanjskih poslova, odnosno Generalnim direktoratom za Evropsku uniju, te dobile važne informacije o problematici koja opterećuje odnose sa susjedima, kao što je pitanje granica. Upitao je poslanike da li su saglasni sa održavanjem sjednice na temu Strategije EK za Zapadni Balkan, nakon 6. februara. Kad je u pitanju PPCG, kazao je da je na tu temu minule godine razgovarao sa predsjednikom Skupštine Crne Gore Ivanom Brajovićem, kako bi se omogućilo da Odbor dobija informacije o tabelama usklađenosti i zakonodavnim obavezama u okviru evropske agende, ali to kasnije nije konkretizovano.

Pošto su poslanici Pejović i Martinović iskazali nezadovoljstvo zbog toga što se izvještaji Ministarstva evropskih poslova uglavnom sastoje od statističkih pokazatelja, predsjednik Vuksanović je predložio da Odbor uputi Kolegijumu predsjednika Skupštine predlog akta o parlamentarnoj kontroli procesa integracije Crne Gore u EU, kojim bi se institucije obavezale na redovno, sveobuhvatno i kvalitetno izvještavanje.

Poslanica Čatović se saglasila sa predlogom i kazala da poslanici mogu iznijeti svoje stavove i političkim putem, kako bi se ojačala kontrolna funkcija Skupštine i Odbora.

Zatim, poslanici su razmotrili više stavki iz pripremljenog materijala i saglasili se o organizaciji sljedećih sjednica: sjednice na temu Strategije Evropske komisije za Zapadni Balkan, na koju će biti pozvani ministar Pejović i ambasador Orav, sjednice sa Pregovaračkom grupom na temu ispunjenja privremenih mjerila (dva puta godišnje) i zajedničke sjednice sa Odborom za međunarodne odnose i iseljenike povodom razmatranja informacije o bilateralnoj saradnji sa državama članicama EU i sa državama regiona, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova.

Zatim, predsjednik Odbora je ponovio svoju ocjenu o umanjenoj ulozi Odbora u POSP-u, ukazavši na to da nije uspostavljen jasan mehanizam donošenja odluka i koordinacije, te da poslanicima dodatni problem predstavlja činjenica da više nema pripremljenih sjednica koje je nekad Odbor organizovao u susret sjednicama POSP-a, a što je bila praksa koju je ukinuo Kolegijum predsjednika Skupštine. Poslanici su se saglasili da se zajednički stav o učešću na POSP-u uputi Kolegijumu predsjednika Skupštine, te da na sjednici Kolegijuma na kojoj se bude raspravljalo o tome učestvuju poslanici Vuksanović, Čatović i Pejović.

Zatim, predsjednik Odbora je ponovo ukazao na činjenicu da Odbor nije uključen u proces usklađivanja zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU i predložio organizaciju tematske sjednice na ovu temu ili kreiranje mehanizma po kojem bi matični odbori slali Odboru tabele usklađenosti, putem kojih bi se pratilo stvarno stanje i Odbor eventualno uključio u razmatranje stepena usklađenosti nekog predloga zakona koji je od interesovanja za poslanike. Nakon konsultacije i razmjene mišljenja među članovima Odbora, dogovoreno je da se ovo pitanje riješi kroz predlog zakona o parlamentarnoj kontroli procesa pregovora, kojim bi se definisala uloga Odbora u pogledu procesa usklađivanja, te da se Kolegijumu predsjednika Skupštine upute ocjene i stavovi Odbora sa inicijativom za podnošenje takvog predloga zakona. Predsjednik Vuksanović je dodao da bi se time riješilo i pitanje Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici

procesa integracije Crne Gore u EU, koja je usvojena 2013. godine i čiji sadržaj više nije aktuelan.

Zatim, predsjednik Vuksanović je upoznao članove Odbora sa upitom Ministarstva evropskih poslova povodom sadržaja sljedećeg polugodišnjeg izvještaja o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u EU, odnosno posljednjeg poglavlja izvještaja koje je dosad sadržalo informacije o realizaciji preporuka POSP-a. Kako na posljednja dva sastanka POSP-a nije bilo usvajanja deklaracija sa preporukama, Ministarstvo je zatražilo mišljenje o tome šta bi ovaj dio izvještaja trebalo da sadrži. Predsjednik je kazao da je Odbor nakon razmatranja Drugog polugodišnjeg izvještaja, zatražio od tadašnjeg Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija da pomenuti dokument sadrži i političke ocjene, a predlog MVPEI je bio da političke ocjene budu u formi preporuka sa POSP-a. Stoga, predsjednik je predložio da taj dio izvještaja sadrži ključne nalaze i informacije o konkretnim rezultatima rada, u odnosu na teme koje se kontinuirano razmatraju (i) na POSP-u, a to su napredak u pregovorima, pravosuđe, borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, zaštita ljudskih prava i sloboda, sloboda medija, zaštita životne sredine i druge teme od posebnog značaja za proces pregovora u izvještajnom periodu.

Poslanica Pejović je kazala da bi teme pravosuđa i borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije trebalo spojiti, i da treba dodati jednu ekonomsku temu, koja bi bila usko vezana sa standardom življenja građana, sa čime se saglasila i poslanica Čatović. Stoga, dogovoreno je da se Ministarstvu evropskih poslova uputi predlog da polugodišnji izvještaj u posljednjem poglavlju sadrži sljedeće teme: napredak u pregovorima, pravosuđe i borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, zaštita ljudskih prava i sloboda, sloboda medija, zaštita životne sredine, politika malih i srednjih preduzeća i druge teme od posebnog značaja za proces pregovora u izvještajnom periodu.

Dalje, predsjednik Vuksanović je predložio da se u plan za 2018. godinu uvrsti literarni konkurs na temu EU, kviz za učenike srednjih škola ili neka slična aktivnost, koja bi mogla biti organizovana u okviru proslave 9. maja, Dana Evrope.

Poslanica Pejović je predložila da se u plenarnoj sali Skupštine Crne Gore organizuje debata sa učenicima srednjih škola, čime bi se nastavila saradnja Odbora sa srednjoškolcima, u obliku simulacije sjednice Evropskog parlamenta. Poslanici su se saglasili sa predlogom i dogovorili da se i taj predlog uputi Kolegijumu predsjednika Skupštine Crne Gore.

Na kraju, poslanici su se još jednom saglasili da kao članovi Odbora upute dopis Kolegijumu predsjednika Skupštine sa ocjenama i stavovima povodom prethodno razmotrenih tema.

TAČKA 3

RAZNO

Predsjednik Vuksanović je podsjetio poslanike da će se u petak 2. februara održati javna tribina Odbora na temu poglavlja 27 – Životna sredina, u susret sjednici zatvorenoj za javnost na kojoj će biti razmotren Nacrt pregovaračke pozicije za ovo poglavlje, a koja će se održati 7. februara. Takođe, upoznao je članove da se za 13. februar planira sjednica na temu napretka u pregovorima u ekonomskim poglavljima, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore.

Dalje, predsjednik Vuksanović je obavijestio da se u Skoplju 25. i 26. februara održava XIII Konferencija parlamentarnih odbora za evropske integracije/poslove zemalja obuhvaćenih Procesom stabilizacije i pridruživanja jugoistočne Evrope (COSAP), na kojoj se očekuje dolazak poslanika Evropskog parlamenta, Eduarda Kukana, Iva Vajgla i drugih. Pošto on neće biti u

zemlji, predložio je da delegaciju predvodi članica Marija Čatović. Dogovoreno je da delegaciju Odbora na COSAP-u čine Marija Čatović, Daliborka Pejović i Momčilo Martinović.

Na kraju, predsjednik je obavijestio da je primio poziv Domagoja Ivana Miloševića, predsjednika Odbora za evropske poslove Hrvatskog sabora, za organizaciju posjete Odbora Zagrebu. Predložio je da idu svi članovi Odbora, a u saglasnosti sa poslanicom Pejović, koja je ujedno i predsjednica Odbora za antikorupciju, dogovoreno je da se delegira i neki član iz ovog odbora, koji je takođe bio zainteresovan za posjetu Zagrebu. Poslanici su dogovorili da se kolegama iz Hrvatske predloži neki datum u martu za organizaciju ove posjete.

Kako više nije bilo tema za diskusiju, sjednica je zaključena u 14 časova i 5 minuta.

ZAPISNIK SAČINILA

Sanja Bulatović s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Adrijan Vuksanović s.r.